

Η ρωσική θρησκευτική φιλοσοφία

/ [Πεμπτούσια](#)

Image not found or type unknown

Μία δυναμική, πρωτότυπη και ενδιαφέρουσα πλευρά της ρωσικής φιλοσοφικής σκέψεως των τελευταίων αιώνων αναδεικνύει το βιβλίο της Teresa Obolevitch, καθηγήτριας στο πανεπιστήμιο Jean-Paul II Κρακοβίας, το οποίο προσφάτως μεταφράστηκε στα γαλλικά.

- ***Teresa Obolevitch***
- ***La philosophie religieuse russe,***
- ***trad. M. Gawron-Zaborska***
- ***Les Éditions du Cerf, Paris 2014, σελ. 275***

Η ρωσική θρησκευτική φιλοσοφία διατηρεί μία ιδιαίτερη θέση στην Ιστορία της ρωσικής φιλοσοφίας, επικεντρωνόμενη κυρίως, με βάση την πραγμάτευση της συγγραφείας, στα προβλήματα της ελευθερίας του ανθρώπου, της γνώσεως του Θεού, της συνθέσεως ιδεαλισμού και ρεαλισμού και, τέλος, της φιλοσοφίας του ονόματος. Για την προβληματική αυτή η Teresa Obolevitch έχει αφετηρία την σκέψη του Βλαδίμηρου Σολόβιεφ (σσ. 119-140), του Νικολάου Λόσσκυ (σσ. 140-151) του Παύλου Φλωρένσκυ (σσ. 153-170), του Σεμιόν Φρανκ (σσ. 170-188), του Νικολάου Μπερντιάγιεφ (σσ. 189-203), του Λέοντα Σεστώβ (σσ. 204-214), του Σεργίου Μπουλγκάκωφ (σσ. 221-228) και του Αλεξέι Λόσεφ (σσ. 228-236). Στο σημείο αυτό ως μου επιτραπεί να σημειώσω ότι τα αναφερόμενα στον Σέργιο

Μπουλγκάκωφ περιορίζονται μόνον στην φιλοσοφία του ονόματος και δεν αφορούν το συνολικό φιλοσοφικό έργο του.

Της παρουσιάσεως των αναφερθέντων Ρώσων φιλοσόφων, οι περισσότεροι των οποίων εξορίστηκαν από τους μπολσεβίκους το 1922 και έζησαν στην δυτική Ευρώπη και στην Αμερική, έχει προηγηθεί μία εκτενής αναφορά στον χαρακτήρα της ρωσικής φιλοσοφίας από τον μεσαίωνα μέχρι τον 19ο αι. (σσ. 17-109). Επισημαίνεται ότι «οι Ρώσοι διανοούμενοι του 18ου αι. δέχθηκαν επιδράσεις της σκέψης του Ντεκάρτ και του Λάϊμπνιτς» (σ. 59). Επίσης ενδιαφέρουσες είναι οι σελίδες που καλύπτουν τα «φιλοσοφικά μοτίβα στην ρωσική λογοτεχνία» (σσ. 97-109), με ιδιαίτερη αναφορά στο έργο του Ντοστογιέφσκι και του Τολστόϊ.

Μεταξύ των βασικών τοποθετήσεων της συγγραφέως θα αναφερθεί ότι «η φιλοσοφία στην Ρωσία, περισσότερο από υπηρέτρια της θεολογίας, είναι, τρόπον τινά, το τέκνο της» (σ. 45).

Σε μία συνολική αποτίμηση, το βιβλίο της Teresa Obolevitch είναι μία χρήσιμη εισαγωγή στην ρωσική φιλοσοφία, και ιδιαιτέρως στην ρωσική θρησκευτική φιλοσοφία του 20ου αι. Η συγγραφέας παρακολουθεί την πρωτογενή φιλοσοφική παραγωγή των Ρώσων διανοητών, αλλά και την πλούσια δευτερογενή βιβλιογραφική παραγωγή.